

Skognæringens kompetanse- og rekrutteringsprosjekt 2011-2014

VELG SKOG

Rekruttering

Søkertallene til alle nivåer, videregående skole, Høyskole og Universitet varierer noe fra skole til skole, men helhetsbildet er positivt. Rekruttering er ikke et arbeid som vi gjør en gang for alle, for så å være ferdige med det. Det er derimot langsiktig og kontinuerlig innsats gjennom mange år som gir resultater. VELG SKOG har synliggjort skogbruket på mange ulike arenaer. Dette har vært gjennom skolebesøk, hospiteringsdager, deltagelse på ulike arrangementer, informasjon til rådgivere og generell positiv omtale av skogbruket i ulike sammenhenger og medier.

Det er i dag 7 regionale etablerte prosjekter. Det er VELG SKOG Øst (Hedmark, Oppland, Oslo, Akershus, Østfold), VELG SKOG Trøndelag (nord og sør), VELG Naturbruk Buskerud, VELG SKOG Veststør (Rogal./Hordal.) VELG SKOG Vestnord (MR/SFj), Velg Naturbruk Sør (vest- og austAgder) og VELG SKOG Nordland (under etablering).

Kompetanse

VELG SKOG gjennomførte våren 2012 en kartleggingsundersøkelse blant aktørene i skognæringen for å finne ut om innholdet i læreplaner/studieplaner samsvarer med næringens behov. Resultatet resulterte i forslag til noen endringer. For videregående skole anså næringen at læreplan for Vg1 Naturbruk og Vg2 Skogbruk var tilfredsstillende og den fungerer godt i forhold til behovet. De mindre endringene som er ønskelig er en bedre bruk av "Prosjekt til fordypning". Dette kan løses uten å endre læreplanen.

Når det gjelder Vg3 Skogbruk har skogsmaskinentreprenørene behov for fordypning i den maskinelle delen av skogfaget, men disse driver i liten eller ingen grad med etablering og pleie av skog. Allikevel er dette en kompetanse som det er behov for i næringen. I ytterste konsekvens vil det finnes svært få lærebedrifter som kan gi en fullstendig opplæring som skogsoperatør etter dagens læreplan. Det er derfor ønske om at det åpnes for spesialisering innen de tidligere skogsarbeiderfagene, eller det tidligere skogsmaskinfaget. Allikevel bør det være en fagrekke grunnleggende kunnskap som alle skal gjennom. Forslaget gjør det mulig å utdanne fagarbeidere ut fra lokale tilpasninger, samtidig som man styrker spisskompetansen. Teksten i læreplanen bør etter vårt syn også endres slik at den ikke ligger til *hinder* for

å følge utviklingen i skogbruket. Innspillene som ble gjort i forhold til Vg3 Skogbruk er nå under behandling av Faglig Råd. Prosjektet bidrar i arbeidet med den kunnskapen som ble innhentet i kartleggingen.

Når det gjelder høyere utdanning viste kartleggingen at innholdet i de rene skogfagene er godt ivaretatt slik det fungerer i dag. De største avvikene mellom situasjonen og ønskene fra næringen var på mer generelle områder, eksempelvis ledelse, strategi, personaladministrasjon, kommunikasjon og forretningsforståelse. Begge utdanningsinstitusjonene, NMBU på Ås og HiHm Evenstad, er informert om hva som kom fram i undersøkelsen. De har nå i samarbeid med næringen tilpasset studiene for å imøtekomme ønskene, i den grad det er mulig innenfor studieplanen.

Kontakten mellom prosjektet og utdanningsinstitusjonene på alle nivåer er hyppig, og man tilpasser nå studiene for å imøtekomme næringens ønsker, i den grad det er mulig innenfor studieplanen.

VELG SKOG har også sett på Videre- og etterutdanning for skognæringen. I første omgang blir dagens tilbud systematisert og synliggjort på våre nettsider, hvorpå vi skal vurdere om det trengs flere tilbud. Prosjektet er også delaktig i LMDs arbeid med å evaluere Naturbruksutdanningen og har bidratt med kunnskapen som ble innhentet i kartleggingen våren 2012.

Omdømme

Skogbruket har ikke et dårlig omdømme, men i mange sammenhenger et manglende omdømme. Dessverre er det altfor få som kjenner til hva skogbruket egentlig bidrar med i samfunnet. VELG SKOG har en nettside www.velgskog.no der det ligger informasjon som er viktig for å stimulere flere til å ta en skogbruksutdanning. I tillegg brukes Facebook aktivt der det arrangeres konkurranser, legges ut positive hendelser som skjer i Skogs-Norge og der ungdommen selv kan komme med innspill. Her legges også ut ledige stillinger vi kommer over, likeledes stillinger som blir besatt. Vi prøver også hele tiden å "fore" media med positive saker om skogbruket som ble distribuert til nasjonale, regionale og lokale aviser, samt radio og TV. I tillegg sendes også saker til fagtidsskriftene innen skogbruk. Alt dette for å skape positiv oppmerksomhet om skogbruket som samfunnsaktør og arbeidsplass.

Prosjektets har også fått lagd rekrutteringsfilmer om skogbruket som ligger ute på nettet. Disse brukes nå også som informasjon til rådgivere, elever og foreldre som vil vite mer om skognæringen.

Skoglaugets stipendordning

Den etablerte stipendordningen for skogfagstudenter er svært positiv. 2012 ble det første året da det også ble utdelt stipend til skogfagstudenter fra Evenstad. Tidligere gjaldt ordningen kun NMBU, Ås. I løpet av 2012 ble det utbetalt stipend til 14 Bachelorstudenter første år, samt 11 Bachelorstudenter andre år. I 2013 økte dette til henholdsvis 18 og 23.

I 2012 og 2013 ble det også utdelt stipend til Masterstudenter. På høsten ble samtlige skogfagstudenter på Evenstad og Ås invitert til høytidelig stipendutdeling og miniseminar om skogbruk i Landbruks- og matdepartementet. Statsråden i LMD sto for selve utdelingen begge årene. Det var fem studenter som mottok kr 50.000,- hver som den beste halvpart av masterstudentene. I tillegg mottok en student ytterligere kr. 50.000,- for beste masteroppgave. Det var 5+ 1 student både i 2012 og 2013. Utdelingen

ble svært vellykket og fikk bred dekning i både lokale, regionale og nasjonale medier. Tilbakemeldinger viser at stipendene og utdelingen av disse er svært viktig i omdømmebyggingen. Det viser at skognæringen mener alvor med å få økt rekruttering og at de er villige til å bruke store ressurser på dette. Ordningen er finansiert av noen skogeierandelslag, NORSKOG, Skogtiltaksfondet og Verdiskapingsfondet.

VELG SKOG har også sammen med Skoglauget og andre aktører bidratt til at Skogfagstudenter fra begge utdanningsinstitusjoner har deltatt på "Skog og Tre" og "Skogforum" til sterkt subsidierte priser. Til sammen har over 50 studenter deltatt på disse samlingene hvert år. Dette har blitt svært godt mottatt av studentene og er et viktig bidrag i å knytte næring og utdanningsinstitusjoner nærmere sammen. Nye studenter til Skogfag får også en Velkomstpakke sammen med beskjeden om at de har fått plass. Denne inneholder T-skjorte, minnepenn med informasjon om mentorordning og tilbud om gratis fagtidsskrifter.

På våren arrangeres det skogkveld på både Evenstad og Ås, der studenter og næring møtes til fagforedrag og uformell prat.

Videreføring

Det er viktig at det blir en videreføring av prosjektet. Denne personen bør forstå viktigheten av å jobbe langsiktig og bredspektret for å rekruttere riktige folk til hele skogsektoren - fra maskinfører til forsker, og som evner og se hvordan skogsektoren oppfattes fra "utsiden". Det er avgjørende at de regionale velg skog-prosjektene involveres og engasjeres. Prosjektlederen må være en pådriver for at rekruttering fortsatt er på dagsorden nasjonalt, og et nettverk i næringen er derfor påkrevet.

I årene fremover vil omdømmebygging fortsatt være vesentlig, samt å koordinere og bistå i det lokale rekrutteringsarbeidet. For å få best mulig effekt må man også arbeide for enda mer samhandling blant skogbrukets organisasjoner.

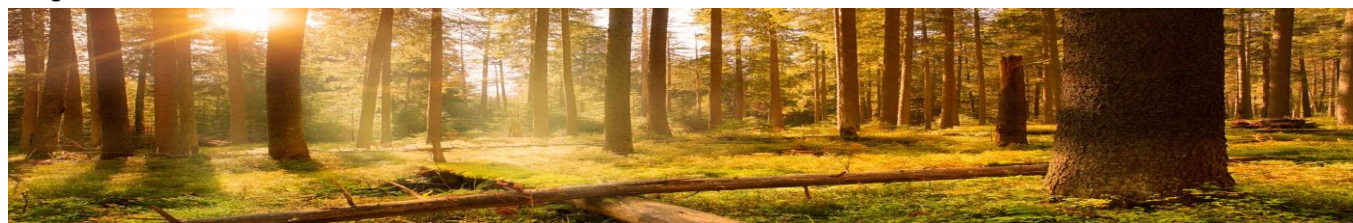
Det nasjonale prosjektet skal være et nav for de regionale prosjektene. For å få best mulig effekt av arbeidet som nedlegges både nasjonalt og regionalt, er dette samarbeidet nødvendig og påkrevet. I tillegg skal det nasjonale sørge for stoff til media, bidra til finansiering og holde kontakten med sentrale skog- og utdanningsorganisasjoner.

Prosjektlederen bør ha godt overblikk over skognæringa i nåtid og fremtid, men ikke nødvendigvis detaljert fagkunnskap. Men det er viktig å ha inngående kunnskap om skognæringas behov.

Den geografiske plasseringen av prosjektlederen er ikke viktig, men man må være lett tilgjengelig på telefon og mail, og respondere raskt. Kontakten i alle miljø og nettverket er viktigst.

Konseptet "Velg Skog" som merkevare for rekruttering vil utvikles videre og legge et grunnlag slik at det skal være enkelt å gå inn i rollen som selger av budskapet. Viktige brikker i dette arbeidet er nettsiden www.velgskog.no, filmene som er produsert, fakta-ark om skogbruket og informasjonsmateriell som er tilgjengelig. Det vil bli en hard kamp om arbeidskraften fremover, og skognæringen må være kreative for å fange de unges oppmerksomhet.

1.aug. 2014 Benthe E. Løvenskiold

	VG 1 Naturbruk	VG2 Skogbruk
2008	275	63
2009	305	50
2010	308	62
2011	301	74
2012	359	94
2013	341	105
2014	353	90

Samlet Bachelor

	søkere	1.pri	møtt
2008			
2009	144	22	12
2010	174	29	23
2011	197	34	24
2012	212	42	28
2013	218	42	29
2014	228	53	

	UMB master		
	søkere	1.pri	møtt
2008	31	11	11
2009	23	10	9
2010	47	15	16
2011	42	18	22
2012	42	20	13
2013	42	28	22
2014	45	24	